

Asia: VN/35729/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Taustatiedot lausunnonantajalta

Edustan

Muu

Lausunnonantajan lausunto

1 Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

-

2 Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen tavoitteista?

-

3 Lausuntopalaute luvusta 1, onko erityistä tukea tarvitsevaa asiakasta koskeva pykäläesitys 5 a § kannatettava?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

-

4 Lausuntopalaute luvusta 2, onko erillinen hyvinvoinnin edistämistä koskeva 10 a § kannatettava?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

-

5 Lausuntopalaute luvusta 3 - sosiaalityö ja sosiaaliohjaus: Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

6 Lausuntopalaute luvusta 3 - lapsiperhepalvelu: Onko ehdotus uudesta lapsiperhepalvelusta ja siihen sisältyvästä taloudellisesta tuesta selkeä ja toteutettavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

7 Lausuntopalaute luvusta 3 - Onko ehdotus uudesta työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelusta selkeä ja toteutettavissa oleva?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti?

Palveluihin osallistumisen vapaaehtoisuus ja resurssoinnin määrärahasidonnaisuus herättää kysymyksiä, miten säännös toteutuu käytännössä ja onko se kaikin osin tavoitteiden mukaisesti toteutettavissa. Uudistuksen toteutus jää hyvinvointialuekohtaisten päätöksen ja toimenpiteiden varaan. Hyvinvointialueiden taloustilanteen ja uudistuksen taustalla olevien säästötoimien valossa syntyy huoli siitä, tuleeko palvelun toteutus vastaamaan laadullisesti ja määrällisesti asiakkaiden tarpeita.

Työvoimaviranomaisen ja hyvinvointialueen yhteistyö vähenee, kun jatkossa arvioinnin palvelutarpeesta tekee pelkästään hyvinvointialueen sosiaalityö. Aiemmassa lainsäädännössä määriteltiin selkeämmin eri toimijoiden välinen yhteistyö. Lisäksi lakiesityksessä ei mainita tuleeko työvoimaviranomaiselle lainkaan tietoa palveluihin ohjatuista asiakkaista. Olisi tärkeää, että tieto liikkuisi työvoimaviranomaiselle myös lakiin pohjautuvan tiedonvaihdon perusteella eikä pelkästään asiakkaan oman kertoman perusteella.

Palvelun sisältö ja suhde aiempiin palveluihin (esim. sosiaalinen kuntoutus ja kuntouttava työtoiminta) jäävät esityksessä epäselviksi, eikä sääntely anna riittäviä käytännön ohjeita palvelun kohdentamiseen asiakkaiden palvelutarpeiden perusteella. Palveluiden yhteensovittaminen vaikeutuu etenkin niiden asiakkaiden kohdalla jotka eivät ole monialaisen yhteispalvelun piirissä.

Asiakkaiden osallistuminen palveluun oletettavasti vähenee sen perustuessa jatkossa vapaaehtoisuuteen. Asiakas ei saa palveluihin osallistumisesta kulukorvausta. Asiakkaille voi tulla ylimääräisiä kustannuksia palveluun osallistumisesta pitkien asiointimatkojen ja tästä johtuvien matkustuskulujen vuoksi, mikä vähentää osallistumismotivaatiota. Työssäolovelvoitteen täytyminen palvelussa ollessa lienee kuitenkin asiakasta motivoiva asia. Palveluun osallistumisesta voisi myös harkita asiakkaalle myönnettävää taloudellista tai vastaavaa kannustetta.

8 Muu lausuntopalaute lukuun 3?

Asiakkaat ohjataan palveluihin iästä riippumatta toimeentulotukijakson kestänyt 6 kuukautta. Etenkin nuorille asiakkaille tämä on pitkä aika. Lakiesityksessä ei mainita tarkemmin kuinka usein KELA ilmoittaa nämä palvelua tarvitsevat asiakkaat hyvinvointialueelle ja tapahtuuko se jokaisesta asiakkaasta vain kerran 6 kuukauden kohdalla. Tiedon siirron nopeus tulisi turvata lainsäädännössä.

Työvoimaviranomaisen näkökulmasta kirjaus palveluun osallistumisen vapaaehtoisuudesta on osin epäselvä sen osalta mistä aiheutuu mahdollinen työttömyysturvaseuraamus.

Työllistymissuunnitelmaan tai sitä vastaavaan suunnitelmaan kirjataan vain jos asiakas suostuu osallistumaan palveluun, mutta kuitenkin monialaiseen työllistymissuunnitelmaan asiasta voidaan kirjata ilman asiakkaan suostumusta.

Mikäli asiakas on työvoimaviranomaisessa työnhakija-asiakkaana palveluun osallistumisen aikana häntä koskevat työnhakijan oikeudet ja velvollisuudet ja häntä palvelevien työvoimapalveluiden järjestämislain mukaisesti. Tämä voi aiheuttaa ristiriitaisia tilanteita asiakkaalle, mikäli yhteensovittamista hyvinvointialueen ja työvoimaviranomaisen välillä ei tapahdu. Lakiesityksessä ei ole esitetty tietojen vaihdon vaatimusta näiltä osin, joten tiedonkulku riippuu ainoastaan asiakkaan itse kertomista tiedoista.

Lakiesityksessä on mainittu, että työssäolovelvoitteen seurantavastuu on työvoimaviranomaisella. Tätä varten pitäisi määritellä tiedonsaantioikeus hyvinvointialueelta, jotta asiaa voidaan seurata. Työvoimaviranomaisella itsellään ei ole mahdollisuutta muutoin nähdä kyseistä tietoa, minkä vuoksi seuranta on mahdotonta.

9 Lausuntopalaute sosiaalihuollon toteuttamisen alkuvaiheessa: neuvonta ja ohjaus, vireilletulo ja sosiaalihuollon asiakkuus, yhteyden saaminen sosiaalihuoltoon ja tuen tarpeen arviointi (luvut 2 ja 4) Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

-

Perustelut tiiviisti?

-

10 Lausuntopalaute luvusta 4 – asiakassuunnitelma ja omatyöntekijä? Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

11 Lausuntopalaute luvusta 4 - erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalityöntekijän asiakasmitoitus. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

12 Muu lausuntopalaute lukuun 4?

-

13 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalityöntekijän erityiset tehtävät. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

14 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalihuollosta vastaava viranhaltija. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

15 Lausuntopalaute sosiaalihuollon asiakastietojen kirjaamisesta. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

16 Lausuntopalaute asiakasmaksuihin ehdotetuista muutoksista?

-

17 Lausuntopalaute muista säädösmuutosehdotuksista?

-

18 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

19 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

Nissinen Mikko
Pohjois-Karjalan työllisyysalue